

Naselje

○ NASELJE, PODEŽELJE, VAS, MESTO, PROMET, STAVBE, PREBIVALCI

V starih časih so se ljudje naseljevali tam, kjer jim je narava omogočala udobno življenje. Iskali so kraje, ki so jim omogočali pridelovanje hrane, vodo, surovine za obleko, gradbeni material in zavetje. Prva naselja so večinoma nastajala blizu rek, ob izviroh in na območjih, ki so ljudem omogočala živinorejo in poljedelstvo. Kraj prebivališča so izbirali tudi po tem, kjer so se lažje branili pred napadalci in kjer so bili varnejši pred poplavami (velikokrat je bilo to na pobočju hriba).

Na začetku so se ljudje selili iz enega kraja v drug kraj, glede na količino hrane, ki so jo na območju lahko pridelali.

Danes pa ljudje živimo vsepovsod, ne glede na bližino vode. Ljudje smo si sami s pomočjo tehnologije ustvarili prostor, ki nam omogoča udobno in varno življenje. Tudi selimo se redkeje in iz drugih razlogov (služba, interesi, okolje, storitve ...).

NASELJE

Naselje rečemo območju, na katerem je večje ali manjše število zgradb. Vsako naselje je nastalo iz različnih razlogov. Razvijati pa so se začela predvsem zaradi razvoja prometa in prometnih povezav. Danes je ljudem za življenje v nekem naselju pomembna predvsem možnost zaposlitve, šolanja in prometne povezave z drugimi naselji.

ZASELEK

Zaselek je najmanjše naselje. To je lahko že skupina hiš, ki pripada dvema ali več kmetijam. Tu ni trgovine, šole ali banke.

VAS

V vasi je poleg večjih skupin kmetij in drugih hiš tudi trgovina, cerkev in pošta. V večjih vaseh imajo tudi šolo. V vasi živi več sto ljudi. Slovenske vasi ležijo na ravnih tleh, kjer je veliko rodovitne prsti, ki jih prebivalci spremenijo v polja. Kar nekaj vasi pa je tudi na pobočjih ali vrhovih hribov, kjer imajo prebivalci manjše njive.

MESTO

V mestih živi več tisoč ljudi. Poleg hiš in stolpnic je v mestu nakupovalno središče ali tržnica. V mestih so tudi podjetja in storitvene dejavnosti (banka, bolnišnica, športni center, kino, gledališče ...). Mesto ima urejene prometne povezave.

Večina slovenskih mest leži na ravnih tleh, mnoga pa so nastala ob rekah.

VELEMESTO

Velemesta imajo upravo, poslovne stavbe in so verska ter kulturna središča. Velikokrat so območja razdeljena glede na namembnost (bivalno območje, industrijsko območje s tovarnami, industrijsko območje s trgovinami in bankami ...). V velemestu lahko živi več milijonov

prebivalcev.

OBČINA

Občina je skupnost enega ali več naselij. Vsaka od občin ima svoje **občinsko središče** (ponavadi je to največje naselje v pokrajini). Prebivalci občine se imenujejo občani. V večjih mestih izvolijo župane in druge osebe, ki upravljajo mesta. Ti za prebivalce urejajo mesto (odvoz smeti, odpadna voda, parkirišča, mestni potniški promet, popravilo cest, zdravstveno varstvo, šole, knjižnice ...). Večina občin ima svoj grb in zastavo.

DOMAČI KRAJ

Domači kraj je naselje, v katerem živiš. Tvoj domači kraj je lahko manjše naselje ali večje naselje, vas ali mesto – odvisno, kje živiš.

Del skupnosti v domačem kraju (občini) so soseske. To je del mesta, ki poleg stanovanj vključuje kar potrebujemo za vsakdanje življenje (avtobusne postaje, park, šolo, vrtec, trgovino ...).

Ljudje, ki živijo v določenem kraju, se povezujejo in sodelujejo pri dogovarjanju o ureditvi kraja.

Kaj znam

Naselje rečemo območju, na katerem je večje ali manjše število zgradb.

Zaselek je najmanjše naselje.

V vasi je poleg večjih skupin kmetij in drugih hiš tudi trgovina, cerkev in pošta.

V mestih živi več tisoč ljudi. Poleg hiš in stolpnic je v mestu nakupovalno središče ali tržnica.

Velemesta so večja mesta, ki imajo upravo, poslovne stavbe in so verska ter kulturna središča.

Občina je skupnost enega ali več naselij.

Domači kraj je naselje, v katerem živi vsak posameznik.